

Nr 134.

Av herr Nilsson, Nils Anton, och herr Anderson, Erik, om skrivelse till Konungen med begäran om införande av galtbesiktningstvång.

Den svenska exporten av fläsk har under de senare åren företett en betydande stegring. Att behålla och ytterligare utbefrämlja denna glädjande utveckling är en för vårt lands jordbrukare synnerligen viktig angelägenhet. Målet står att vinna på en enda väg, nämligen vinnandet av en effektiv garanti för exportvarans jämna och goda kvalitet. Utan att ingå på de förhållanden i allmänhet, som i detta avseende göra sina inverkningsar gällande på det ena eller andra sättet, vilja vi fästa uppmärksamheten på en i detta sammanhang synnerligen viktig men hittills i vårt land alltför litet beaktad faktor, nämligen tillgången till ett fullgott handjursmateriel.

På ett annat avelsområde, nämligen beträffande hästaveln, har genom antagande av »lag om hingstbesiktningstvång» av den 23 december 1914 den principen blivit fastslagen, att användandet av mindervärdiga handjur för betäckning av andra än hingstägaren tillhöriga ston bör alltefter de lokala förhållandena förhindras. Erfarenheten har givit vid handen, att denna lagstiftning varit till största fromma för den svenska häststammens bibehållande på en kvalitativt hög nivå. Det synes oss icke kunna råda något tvivel därom, att ett motsvarande resultat skulle vinnas beträffande svinaveln genom i lag fastställt galtbesiktningstvång.

I underdånig skrivelse till Kungl. Maj:t av den 21 november 1923 har Malmöhus läns hushållningssällskap på ett enligt vår mening fullt övertygande sätt framhållit de allvarliga vådorna av att mindervärdiga fargaltar upplåtas för betäckning av sugger, tillhöriga andra än galtägaren, ett missförhållande, som tyvärr förefinnes i mycket stor utsträckning i vårt land. Visserligen har staten såväl som hushållningssällskapen genom betydande anslag för understödjande av galthållning inom svinavelsföreningarna visat sig behjärta betydelsen för vår exportfläskproduktion av tillgången till rasrena fargaltar. Men det är fara värt, att nyttan av dessa ekonomiska uppoffringar, där de ej rent av äro fåfänga, i varje fall blir i väsentlig mån beskuren därigenom, att konkurrensen med privata fargalthållare, som för betäckning av andras sugger upplåta mindervärdiga fargaltar, i hög grad försvårar svinavelsföreningarnas verksamhet. Åtgärder äro därför synnerligen påkallade i syfte att göra dessa ekonomiska uppoffringar verkligt fruktbarande. Det kan för övrigt med skäl ifrågasättas, om icke den ifrågavarande osunda konkurrensens eliminering genom lämplig

skyddslagstiftning inom ganska kort tid skulle göra de nuvarande understöden till svinavelsföreningarna för galthållning helt outhärliga.

Hur angeläget det är att ett statligt ingripande i detta avseende verkligen sker, framträder så mycket skarpare, då man betänker, hurusom handjuret inom svinskötseln utövar ett väsentligt betydelsefullare inflytande än i fråga om övriga husdjurslag med hänsyn till svinens mångdubbelt större fruktsamhet och avkommans hastigare tillväxt och säregna ärftliga egenskaper.

Redan härav framgår, att samma motiv, som talat för införande av hingstbesiktningstvång, med ännu större skärpa kunna åberopas för införande av galtbesiktningstvång. Härtill kommer ytterligare, att möjligheten att genomföra en sådan lag, vilken möjlighet givetvis bör bedömas alltefter de lokala förhållandena på grund av den redan förefintliga rika tillgången till rasrena handjur och därmed sammanhängande lätthet att kontrollera lagens efterlevnad, ligger i öppen dag. Visserligen möta praktiska svårigheter dels beträffande besiktningens anordnande, dels med hänsyn till gällande bestämmelser angående rätt till riksstambokföring. Men, såsom även framhålles i Sveriges Allmänna Lantbrukssällskaps ovannämnda skrivelse, dessa hinder böra icke tillmätas någon avgörande betydelse vid bedömande av lagens genomförbarhet.

På grund av vad sålunda anförts få vi härmed föreslå,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om införande av galtbesiktningstvång i huvudsaklig överensstämmelse med gällande lag om hingstbesiktningstvång.

Stockholm den 21 januari 1924.

Nils Ant. Nilsson.

Erik Anderson.